

Č. 3131.

Policejní právo trestní: I. Cís. nař. z 20. dubna 1854 č. 96 ř. z. jest i po vyhlášení ústavní listiny v republice čsl. platným právem; jeho § 11 neodporuje šum 106, 1007, 109, 111 a 117 úst. listiny. — II. K výkladu § 11 cit. cís. nař.

(Nález ze dne 17. ledna 1924 č. 490).

Prejudikatura: Boh. 1414 adm.

Věc: Dr. Alfred B. v Chebu proti zemské správě politické v Praze o trestní nález.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Trestním nálezem policejního komisařství v Chebu z 30. března 1923 byl st-1 uznán vinným přestupku § 11 nař. ze dne 20. dubna 1854 č. 96 ř. z., jehož se dopustil tím, že demonstrativně projevil nelibost k vládě a nevážnost k nařízením vlády tím, že 6. a 7. března 1923 odepřel dáti povolení, aby k oslavě narozenin presidenta republiky byl poštovní a telegrafní úřad 1 v Chebu, umístěný v budově Chebské spořitelny ozdoben státní vlajkou a žádal, aby vyvěšená vlajka byla odstraněna, jakož i způsobem psaní, obsaženým v obou jeho dopisech řízených na poštovní úřad 1 v Chebu. Proto byl odsouzen k peněžité pokutě 50 Kč, v případě nedobytnosti k vězení na 5 dnů.

Nař. rozhodnutím nevyhověla zsp odvolání, poněvadž skutková podstata přestupku jest zjištěna doklady listinnými, resp. řádným vlastním doznáním odvolatelovým.

Rozhoduje o stížnosti vycházel nss z těchto úvah: — — —

Stížnost namítá především po stránce právní, že nelze vůbec použítí předpisů cís. nař. z 20. dubna 1854 č. 96 ř. z., ježto nařízení — jsouc v odporu s úvodem a s četnými předpisy ústavní listiny — na území republiky čsl. neplatí.

Touto námitkou dovolává se stížnost jednak ustanovení čl. IX. uvoz. zák. k ústavní listině, dle něhož v den vyhlášení jejího pozbývají platnosti všechna ustanovení, která odporují této listině, jednak dovoluje stížnost, že předpisy cit. nař. nelze srovnati s §§ 106, 107, 109, 111 a 117 úst. listiny.

V prvé řadě přichází tu v úvahu § 117, dle něhož může každý v mezích zákona projevovati mínění slovem, písmem, tiskem, obrazem a pod. Z tohoto znění jest patrné, že svoboda projevu mínění není naprosto neobmezená, nýbrž že jest ústavní listinou zaručena jen potud, pokud se děje v mezích zákona. Tento poukaz na zákonná omezení znamená, že ústavní listinou zůstávají nedotčeny zákony, které tvoří základ právního řádu v čsl. republice a podobná omezení stanoví. Cís. nař. z 20. dubna 1854 č. 96 ř. z., které v § 11 na projevy mínění druhu tu uvedeného ukládá trest a tím je jako nedovolené označuje, jest — byvši vydáno v době absolutismu — zákonem, jenž byl zachován v platnosti i v republice čsl. zákonem z 28. října 1918 č. 11 Sb. Obsahuje-li tento zákon ustanovení o obmezení svobody projevu mínění, o kterých se § 117 úst. listiny zmiňuje, nelze právem tvrditi,

že jest s tímto předpisem v rozporu a že použití jeho jest nepřipustné. Rozporu s ustanovením § 111 úst. listiny tu není proto, že požadavku v něm vyslovenému, že jen na základě zákona možno tresty hroziti a je ukládati, vyhovuje cit. cí. nař., které, jsouc zákonem, samo normy o trestu stanoví.

Proč by pak použití § 11 cí. pat. z r. 1854 bylo nepřipustným vzhledem na § 106 ústavní listiny, jenž jedná o rovnosti státních občanů, dále na § 107, který pojednává o osobní a majetkové svobodě, pak § 109, který jedná o omezení soukromého vlastnictví, konečně § 113, jenž mluví o svobodě tisku, právu shromážděvacím a spolkovým, není ve stížnosti blíže rozvedeno, nss také nějaké souvislosti mezi těmito předpisy a § 11 cit. cí. nař. neshledal.

Stížnost namítá dále po stránce právní, že ředitel poštovního úřadu tím, že dal bez svolení majitele domu státní vlajku vyvěsiti na straně domu ležící na náměstí, jednal proti smlouvě nájemní, a že proto byl st-l oprávněn i povinen, chrániti zájmy majitelky domu.

Námítku tu neshledal nss rovněž důvodnou.

Nejde o otázku, zda st-l mohl vyvěšení státní vlajky nebo, jak sám praví, praporu ve slovanských barvách dle nájemní smlouvy zakázati, zda tedy dle předpisů práva soukromého byl k prohlášení tomu jako správce domu oprávněn a povinen, nýbrž o to, zda tento projev, třeba dle soukromého práva přípustný, nepříčí se ustanovení § 11 cí. pat.

I jednání, k nimž jest někdo podle práva soukromého oprávněn, mohou nabýti povahu trestní, tedy jednání zakázaného, jestliže jsou provázeny okolnostmi, jež právě v daném případě projev ten činí trestným.

Stížnost vytýká pak po stránce právní ještě, že skutková podstata přestupku není objektivně dána, poněvadž se tu předpokládá, že chování stalo se ve veřejných shromážděních. O veřejném jednání nelze zde mluvíti, když pozastavené dopisy mohly přicházeti ve známost jedině řediteli poštovního úřadu, nanejvýše ještě jednomu úředníku.

K tomu jest uvést, že cit. § 11 rozeznává dvě skupiny trestných činů, jednak policejně nepřipustné chování na veřejných shromážděních, jimiž se porušuje pořádek a slušnost atd., pak demonstrativní jednání, jimiž se projeví má nechuť k vládě nebo nevážnost vůči jejím nařízením.

K pojmu demonstrativnosti se nevyžaduje, jak nss dovodil již ve svém nář. Boh. 1414 adm., aby projev se stal na veřejném místě nebo před více lidmi. Stačí pouze okázalost jeho, docházející výrazu na venek přes meze uzavřeného života soukromého nebo meze okruhu důvěrných projevů.

Podle § 11 cit. pat. jest tedy trestné jen jednání, a to jednání demonstrativní, jímž projeví se má odpor k vládě nebo nevážnost vůči jejím nařízením.

St-li nelze dle spisů dáti za vinu nic jiného, než obsaženo jest v obou dopisech, které st-l jako ředitel spořitelny v Chebu zaslal přednostovi poštovního úřadu v Chebu. Dle těchto dopisů odpověděl st-l na žádost, aby povoleno bylo dne 7. března 1923 vyvěšení státní vlajky na domě spořitelny, že žádost ta je v rozporu s nájemními smlouvami. Když pak státní vlajka byla dne 7. března 1923 vyvěšena, než došel přednostovi

poštovního úřadu tento dopis st-lův, žádal st-l druhým dopisem, dovolávaje se jednak obsahu předchozího dopisu, jednak nájemní smlouvy, aby vlajka neoprávněně vyvěšená byla sejmuta; nepodnikl však sám ničeho, aby sejmutí vlajky bylo skutečně provedeno.

Pokud trestní nál. zjišťuje ještě další skutkovou podstatu, nemá opory ve spisech.

Skutková podstata z obou dopisů se podávající jest pouhým výkonem práva majitele domu a nejeví známky demonstrativního jednání proti vládě. Nelze v ní také seznati zlehčování opatření vládních, neboť úřad nedovolává se žádného opatření vlády, ať již všeobecného ať pro tento případ učiněného, kterým uložena povinnost, aby státní vlajka v den narozenin hlavy státu na všech domech byla vyvěšena.

Skutková podstata byla tedy subsumována pod předpis zák., který se na daný případ vůbec nehodí, a bylo proto nař. rozhodnutí zrušiti pro nezákonnost podle § 7 zák. o ss.

Č. 3132.

Stavební ruch. — Administrativní řízení: V řízení o zjištění náhrady za pozemky vyvlastněné podle zák. o stavebním ruchu nutno stranám sdělití dobrá zdání znalecká, na jejich základě úřad náhradu vyměří.

(Nález ze dne 17. ledna 1924 č. 697).

V ě c: Jihočeské elektrárny, akc. spol. v Českých Budějovicích (adv. Dr. J. K. Němec z Čes. Budějovic) proti zemské politické správě v Praze (za zúčastněné strany — adv. Dr. Em. Slabý z Prahy) o náhradu za vyvlastněné pozemky.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro vady řízení.

D ů v o d y: Výměrem osp-é v Č. B. z 30. listopadu 1921 byl ve smyslu § 5 zák. o stavebním ruchu z 11. března 1921 č. 100 Sb. vydán vyvlastňovací nález, dle něhož byly za účelem postavení úřednické kolonie při elektrárně v M. vyvlastněny k stavbě té potřebné části pozemků v kat. obci M. a to: — — —

Zároveň byla po slyšení soudních odhadců Josefa K. z Č. a Františka V. z R. stanovena náhrada za vyvlastněné pozemky penízem 2'50 K za 1 □° a stěžovatelka uznána povinnou tuto náhradu dosavadním majitelům vyvlastněných pozemků zaplatiti.

Všichni majitelé vyvlastněných pozemků podali z tohoto výměru odvolání jen co do výše náhrady za vyvlastněné pozemky.

Nař. rozhodnutím ze 14. září 1922 vyslovila zsp, dovolávajíc se ustanovení zák. z 27. ledna 1922 č. 45 Sb., že za pozemek č. kat. 1355 patřící obci M. se stanoví náhrada penízem 70 h a u ostatních pozemků penízem 2 K za 1 m² vyvlastněné plochy. Podotknuto bylo, že o ceně pozemků byla vyslechnuta řada znalců hospodářských a stavebních, jejich odhady se značně rozcházejí a že proto byla vzata za základ pro vyměření vyvlastňovací náhrady průměrná cena dle těchto odhadů,